

Biblioteksplan och medieplan 2022–2024

Karlshamns kommun

Antagen av Kommunfullmäktige

2021-11-08, § 163

Innehållsförteckning

Bakgrund	3
Biblioteksplanens syfte, användning och uppföljning	3
Omvärld och utmaningar	3
Organisation och arbetssätt	4
Bibliotekens organisationstillhörighet och lokalisering	4
Regionalt och nationellt samarbete	5
Folkbibliotekens huvudfunktioner och målgrupper	5
Kommunprogram Karlshamn, inriktnings- och verksamhetsmål	6
Karlshamn tar ansvar för morgondagens samhälle	6
Allas lika tillgång till kunskap, information och kultur skapar förutsättningar för ett mera jämlikt och jämställt samhälle	7
Tar ansvar för morgondagens digitaliserade och demokratiserade informations­samhälle	7
Utvecklingsmål	8
Karlshamn erbjuder kunskap och bildning genom hela livet	8
Kulturnämndens verksamheter stödjer det livslånga lärandet	8
Kulturnämndens verksamheters läsfrämjande insatser och kulturaktiviteter stödjer inläring i kommunens pedagogiska verksamheter	8
Utvecklingsmål	9
Karlshamn ger utrymme för hållbar utveckling och entreprenörskap	10
Stimulerar till företagsamhet och entreprenörskap inom kulturområdet	10
Bidrar till att öka tillgängligheten till biblioteksverksamhet i hela kommunen	10
Utvecklingsmål	10
Karlshamn är en plats för trygghet och livskvalitet	11
Erbjuder öppna, demokratiska arenor och mötesplatser med tillgång till litteratur, lässtimulans och god information	11
Utvecklingsmål	11
Skolbiblioteken	12
Utvecklingsmål	15
Medieplan för folkbiblioteken	16
Referenser	23

Bakgrund

Biblioteksplanen för Karlshamns kommun är utarbetad av kulturnämnden i samråd med representanter från förvaltningarna för medborgarna. Planen är politiskt förankrad och omfattar en analys av det samlade biblioteksbehovet i kommunen samt åtgärder för hur dessa behov skall tillgodoses.

I bibliotekslagen anges att varje kommun ska ha en antagen plan för sin verksamhet på biblioteksområdet (SFS 2013:801,17 §). I biblioteksplanen för Karlshamns kommun 2022-2024 tas ett helhetsgrepp på den kommunala biblioteksverksamheten inom kommunen. Här redogörs också för samverkan på kommunal, regional och nationell nivå.

Biblioteksplanen har utökats med en medieplan som ger medborgarna en fördjupad syn på folkbibliotekets utbud och service med avseende på medier.

Biblioteksplanens syfte, användning och uppföljning

Biblioteksplanen ska ange verksamhetens prioriteringar och inriktningar för biblioteksverksamheterna i Karlshamns kommun och är ett styrdokument som tydliggör verksamheternas uppdrag. Den synliggör utbud och service för medborgarna, så att deras förutsättningar påverkar huvudmannens överväganden, liksom möjligheterna att samverka, påverka och ställa krav.

Biblioteksplanen relaterar till verksamhetsplaner på olika nivåer, andra kommunala styrdokument samt styrdokument på regional och nationell nivå.

Kungliga biblioteket (KB) är den myndighet som av regeringen utsetts att ha en nationell överblick över och främja samverkan inom det allmänna biblioteksverksamhetsväsendet. KB är också den myndighet som tillsammans med de regionala biblioteksverksamheterna och kommunerna följer upp hur biblioteksplaner utformas och används (SFS 2013:801, §18).

Biblioteksplanens innehåll och användning följs upp genom rutinerna som beskrivs i Karlshamns kommuns aktuella styrmodell. Kulturnämnden ansvarar för folkbiblioteket och utbildningsnämnden för skolbiblioteket, dessa nämnder upprättar årligen verksamhetsplaner och uppföljning av dessa sker i enlighet med den styrnings- och uppföljningsprocess som Karlshamns kommun tillämpar.

Omvärld och utmaningar

Vi lever i en föränderlig värld och utformningen av biblioteksverksamheten påverkas av samhällsutvecklingen och medborgarnas förväntningar på biblioteket.

I takt med att samhället utvecklas breddas också bilden av vilken roll folkbiblioteket kan spela i människors vardag och för deras delaktighet i ett demokratiskt samhälle. Biblioteket åtnjuter högt förtroende hos medborgarna och är fortfarande starkt förknippat med böcker, läsning och hjälp med digitala tjänster.

Idag är bibliotek även demokratifrämjande mötesplatser där bibliotekarier arbetar med att öka medborgarnas kompetens kring källkritik, digitala verktyg med mera. Teknik och självservice möjliggör utökade öppettider, meröppet, och det innebär att

tillgängligheten till lokaler och resurser kan utnyttjas av användare efter egna behov på tider som passar dem.

Andra utmaningar är digitalt deltagande som ställer krav på medborgare vad gäller praktisk IT-kompetens. I rapporten Digitalt utanförskap (2020) benämns att nästan hela befolkningen i Sverige använder internet. Det finns dock fortfarande de som inte använder eller sällan använder internet. Detta kan skapa ett utanförskap då allt fler av samhällets tjänster idag finns på nätet.

En annan utmaning är att få bibliotekets lokaler och verksamhet att vara tillgänglig för alla. Många människor med olika kognitiva funktionsvariationer kommer inte till biblioteket på grund av att lokalerna och att verksamheten inte är anpassade efter deras behov.

Läsförmåga och läsintresse minskar hos barn och unga. Skolornas resultatuppföljningar visar att det finns betydande skillnader i språkliga förmågor mellan olika grupper av elever, till exempel flickor och pojkar. Föräldrars utbildningsbakgrund har också stor betydelse för individens lärande och utveckling och i förlängningen livschanser.

Organisation och arbetsätt

Karlshamns kommun har gjort en organisationsförändring där Bibliotek & Kultur ingår i avdelningen Kultur & Fritid i Kommunstyrelseförvaltningen. En kulturchef har tillsatts till avdelningen och en bibliotekschef till folkbiblioteken.

Biblioteken är under utveckling och för att möta framtidens krav och behov är det viktigt att vid alla nyrekryteringar ta hänsyn till biblioteksorganisationens behov av bibliotekarier med nyckelkompetens eller andra specialister.

Personalen är bibliotekens viktigaste resurs. En ny organisationsstruktur medför effektivare resursutnyttjande. Nya arbetsätt implementeras, exempelvis en tydlig projektorienterad organisation. För att upprätthålla en hög kompetensnivå bland personalen erfordras adekvata och fortlöpande kompetens- utvecklingsinsatser.

En allt viktigare del av folkbibliotekens verksamhet är att marknadsföra service, medieutbud och tjänster.

Bibliotek & Kulturs Kommunikationsplan 2021 anger hur man kan arbeta strategiskt med att stärka Karlshamns kommuns varumärke där Bibliotek & Kultur tydliggör sina verksamheter och tjänster som erbjuds alla medborgare.

Bibliotekens organisationstillhörighet och lokalisering

I Karlshamns kommun ansvarar två nämnder för biblioteksfrågorna. Kulturnämnden ansvarar för folkbiblioteken, utbildningsnämnden för skolbiblioteken. Blekinge tekniska högskola med staten som huvudman ansvarar för bibliotek Piren.

Karlshamns folkbibliotek innefattar i nuläget fem fysiska bibliotek: Karlshamns Stadsbibliotek samt fyra lokalbibliotek. I Asarum, Stenbacka bibliotek som är ett

integrerat folk- och skolbibliotek, Hällaryd, Mörrum och Svängsta. Dessutom finns ett digitalt bibliotek, Arena.

Karlshamns Stadsbibliotek är lokaliserat i Citygallerian. Lokalerna är begränsade. Biblioteket saknar yta för programverksamhet, studierum och utställningar. Bibliotekets tre lokaler är utspridda och uppdelade på två våningar och är på så sätt personalkrävande. Under perioden 2022–2024 kommer stadsbibliotekets yta att utökas och byggas om för att tillfredsställa behoven.

Lokalbiblioteken är en viktig resurs för att profilera orten och stärka den lokala identiteten. Meröppet finns i nuläget på tre av lokalbiblioteken, Asarum, Svängsta och Hällaryd. Mediebestånd och personal är gemensamt för hela organisationen. På varje lokalbibliotek finns en föreståndare.

Regionalt och nationellt samarbete

Vikten av samverkan fastslås i bibliotekslagen (2013:801, 14 §). Syftet är att ge alla tillgång till landets samlade biblioteksresurser. Bibliotek och bibliotekshuvudmän inom det allmänna biblioteksväsendet ska samverka.

För att ta del av modern biblioteksutveckling och för att kunna arbeta strategiskt med olika biblioteksfrågor ingår Bibliotek och Kultur både i ett regionalt och nationellt samarbete med Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg (BiBK), Sveriges depåbibliotek och lånecentral i Umeå, Kungliga biblioteket och Mångspråkiga lånecentralen.

Folkbibliotekens huvudfunktioner och målgrupper

Bibliotekslagen (2013:801, 14 §, 4 §, 5 §) tydliggör vilken roll biblioteket ska spela i ett samhällsligt perspektiv. Lagen slår fast att biblioteken ska verka för det demokratiska samhällets utveckling.

Biblioteken ska bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Biblioteken ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla. Folkbiblioteket är en neutral och demokratisk mötesplats och verksamhetens service riktar sig till alla.

Samtliga fem folkbibliotek arbetar aktivt för att vara en arena som riktar sig till samtliga medborgare i Karlshamns kommun oavsett ålder, kön, funktionsvariationer, etnisk tillhörighet, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, religion eller annan trosuppfattning.

Folkbibliotekens prioriterade lagstadgade målgrupper är:

- Barn och unga

Biblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och unga och främja språkutveckling, läsning och tillgång till litteratur.

- Personer med funktionsvariationer

Biblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsvariationer. Biblioteken ska utifrån deras olika behov och förutsättningar, erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information.

- De nationella minoriteterna

Biblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna. Bland annat ska biblioteken erbjuda litteratur och information på de nationella minoritetsspråken; jiddisch, romani chib, samiska, finska och meänkieli.

- Personer med andra modersmål än svenska

Den ökade mångfalden och det ökande antalet personer med annat modersmål än svenska ställer krav på bemötande och insatser för att främja inkludering i kommunen.

Kommunprogram Karlshamn, inriktnings- och verksamhetsmål

Karlshamns kommuns kommunprogram 2019–2022 utgör den politiska inriktningen för Karlshamns kommun under innevarande mandatperiod. Programmet talar om vad vi ska göra för att arbeta i visionens riktning och omsätts i nämnder, förvaltningar och bolag bland annat genom verksamhetsplaner.

Kommunprogrammet är indelat i fem områden formulerade som inriktningsmål:

- Karlshamn tar ansvar för morgondagens samhälle
- Karlshamn erbjuder kunskap och bildning genom hela livet
- Karlshamn ger utrymme för hållbar utveckling och entreprenörskap
- Karlshamn är en plats för trygghet och livskvalitet
- Karlshamns kommun är en effektiv och innovativ organisation

De mål som finns uttryckta i nämndernas årliga verksamhetsplaner synliggör prioriteringar och satsningar, och mål och mått ger oss möjligheter att följa om verksamheten är på väg mot önskvärda resultat.

Biblioteksplanen utgör ett strategiskt dokument som konkretiserar biblioteksverksamheternas uppdrag och funktion i relation till såväl de kommunala inriktningsmålen som de statliga styrdokumenterna och till andra lagar, konventioner och riktlinjer som har inverkan på de olika biblioteksverksamheterna.

Karlshamn tar ansvar för morgondagens samhälle

I kommunprogrammet sätts under detta inriktningsmål blicken på morgondagens samhälle och man lyfter aspekter som jämlikhet, folkhälsa, den digitala utvecklingen och tillgång till bland annat utbildning och information.

Allas lika tillgång till kunskap, information och kultur skapar förutsättningar för ett mera jämlikt och jämställt samhälle

Bibliotekslagen reglerar att biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla och att verksamheten ska vara anpassad till användarnas behov. Lagen reglerar också att utbud och tjänster ska präglas av allsidighet och kvalitet.

Det regleras i lagen att biblioteken inom det allmänna biblioteksväsendet ska samverka för att ge alla tillgång till landets samlade biblioteksresurser. Det är avgiftsfritt att låna eller få tillgång till litteratur som finns i den gemensamma katalogen för Blekingebiblioteken.

Folkbiblioteken ska särskilt främja läsning och tillgång till litteratur och dessutom ägna särskild uppmärksamhet åt de prioriterade målgrupperna.

Folkbiblioteken i Karlshamn har under sina öppettider bemannade informationsdiskar. Det innebär att personalen möter, besvarar och handleder allmänheten i vitt skilda frågor, tar emot litteraturbeställningar och hjälper till vid datorer, kopiering och scanning. Detta gäller även frågor som kommer via telefon eller e-post. Biblioteken har en webbplats, där man har tillgång till bibliotekets olika tjänster dygnet runt. De tre meröppna lokalbiblioteken har generösa öppettider alla veckans dagar.

Meröppet är tillgängligt för alla över 18 år som besöker det meröppna biblioteket och skriver på ett meröppetavtal. Meröppetanvändare har tillgång till bibliotekets lokaler, samlingar samt datorer med möjlighet att skriva ut.

Tar ansvar för morgondagens digitaliserade och demokratiserade informationssamhälle

På samtliga bibliotek finns trådlöst nätverk som är öppet och gratis för alla. Användarna kan nyttja bibliotekets datorer samt scanna, kopiera och skriva ut dokument. Biblioteken erbjuder en rad e-tjänster, som gör att användare exempelvis kan reservera och låna om böcker, söka information i databaser eller låna e-böcker och e-tidskrifter. E-boksutlåning är en viktig tjänst i bibliotekens utbud och efterfrågan förväntas öka.

Folkbiblioteken erbjuder handledning av IT-tjänster och workshops för att öka medborgarnas digitala kunskaper. Det gäller både de egna digitala tjänsterna men även andra samhällsnyttiga tjänster. Detta för att öka medborgarnas media-och informationskunnighet (MIK) och underlätta användandet av digitala tjänster i samhället.

Folkbiblioteken erbjuder även möjligheter för barn och unga att utveckla sina kunskaper inom digital teknik, Digilabb. Digilabb är öppet för alla och är en integrerad del av bibliotekets verksamhet. Digilabb finns på biblioteket i Asarum och är en viktig mötesplats för digitalt lärande och skapande för bland annat barn och unga.

Utvecklingsmål

- I samarbete med Blekingebiblioteken, Karlshamn, Ronneby, Olofström och Sölvesborg ökas tillgängligheten av medier. En ny webbplats är under utveckling liksom ett gemensamt lånekort.
- Bli tillgängliga för fler genom uppsökande verksamhet och digitala lösningar, bland annat genom det statliga projektet Stärkta bibliotek från Kulturrådet.
- Öka digital kompetens hos medarbetarna för att kunna bidra till att utveckla medborgarnas kompetens.

Karlshamn erbjuder kunskap och bildning genom hela livet

Kulturnämndens verksamheter stödjer det livslånga lärandet

Biblioteksverksamhet är en öppen demokratisk arena, där människor har möjlighet att påverka, informeras och få stöd och hjälp att orientera sig. Folkbiblioteken utgör en mötesplats och en miljö för lärande. Medborgarna har tillgång till olika medier, tidningar och tidskrifter samt möjlighet att påverka inköp av media. Medborgare har möjlighet att använda teknik, att få tillgång till databaser och sökkompetens.

Folkbiblioteket har en unik roll i infrastrukturen för det livslånga lärandet. Allt fler väljer att utbilda sig på högskola/universitet och många läser på distans.

Folkbiblioteket är en viktig länk i att ge tillgång till medier, fylla studenters behov av studie- och mötesplatser och bistå vid informationssökning.

Kulturnämndens verksamheter stödjer läsfrämjande insatser och kulturaktiviteter stödjer inläring i kommunens pedagogiska verksamheter

En del i folkbibliotekets arbete är att främja intresset för bildning, upplysning, utbildning, forskning och kulturell verksamhet. Övriga tjänster är till exempel programverksamhet och släktforskning.

Bibliotekets uppdrag är att främja och inspirera till litteraturläsning och samtal, ge tillfällen till möten med författare och föreläsare som kan ge nyfikenhet och intressen till nya kunskaper. Verksamheter inom biblioteket arbetar specifikt med detta uppdrag genom bokcirklar, författarbesök och föreläsningsprogram, inköp av medier samt pedagogiskt arbete med att lyfta fram litteratur både i det fysiska rummet och i våra digitala kanaler.

Folkbiblioteken i Karlshamn verkar för att samtliga barn i kommunen ska få kännedom om bibliotekens verksamhet. Språkstegen är en långsiktig föräldrastödjande satsning på små barns språkutveckling. Genom samverkan mellan BVC, bibliotek, förskola och logopedi nås alla barn i Blekinge med minst 2 insatser. Ett Kapprumsbibliotek har startats upp på en småbarnsavdelning i samarbete med biblioteket och en förskola. Ett Bokstartprojekt är på gång i samarbete med biblioteket, förskola och BVC för att nå läsovana familjer med små barn (0-3år). Övriga aktiviteter är sagostunder för olika åldrar, teater, slöjd, målarverkstad, lördagspyssel, skyltning av nya medier. Biblioteket arbetar även pedagogiskt med bokade klassbesök på biblioteken.

På Karlshamns Stadsbibliotek finns en särskilt inrättad förskolepool med uppgift att förse kommunens förskolor med speciella önskemål av böcker och media. Dessutom har förskolorna i Karlshamns kommun möjlighet att via Stadsbiblioteket och lokalbiblioteken få böcker enligt schema eller vid behov.

Folkbiblioteket fungerar som samverkanspartner för förskolorna och bibliotekarierna kan ge tips på både barnlitteratur och aktuell litteratur för personalen.

Skolklasser i grundskolan erbjuds vid upprepade tillfällen att ta del av folkbibliotekets läsfrämjande arbete och det erbjuds klassbesök och bokprat samt biblioteksundervisning vid önskemål. Från förskolenivå upp till sjätte klass är det folkbiblioteket som i samarbete med skolans pedagoger förser elever med litteratur.

På Karlshamns Stadsbibliotek finns en skolpool som servar skolorna med kompletterande medier och har en samordnade funktion. Det sker regelbundna samrådsmöten mellan skolrepresentanter, skolbibliotekarierna och folkbiblioteket. Skolpoolen fungerar som en garant för att alla kommunens grundskolor har god tillgång till fakta, skönlitteratur, lättläst, digitala medier, andra språk, informations-sökning etc. Därutöver skickas boklådor regelbundet ut till väntrummen på BVC, folktandvården, sjukhuset och socialtjänsten samt till Kreativum.

Folkbiblioteken erbjuder även läsfrämjande verksamhet för barn och unga på fritiden, exempelvis bokcirklar. Från årskurs 7 är det främst skolbiblioteken som samarbetar med lärarna.

Utvecklingsmål

- Språkstimulerande insatser för yngre barn, till exempel Kapprumsbibliotek på förskolor.
- Nå läsovana familjer i projektet Bokstart som är ett samarbete med förskola och BVC.
- Erbjud relevanta läsfrämjande insatser mot skolelever med bland annat digitala lösningar.
- Fortsätta att arbeta med att nå alla skolklasser, enligt läsfrämjandeplanen att besöka sitt bibliotek för bokprat.
- Fortsätta utveckla samarbetet med skolrepresentanter från grundskolan och skolbibliotek.
- Utveckla det mobila och digitala biblioteket för att nå fler målgrupper.

Karlshamn ger utrymme för hållbar utveckling och entreprenörskap

I kommunprogrammet finns under detta inriktningsmål en stark koppling till människors möjligheter att leva och verka i hela kommunen.

Stimulerar till företagsamhet och entreprenörskap inom kulturområdet

Förutom det grundläggande uppdraget att göra biblioteksverksamhet tillgänglig för alla, så svarar bibliotekens verksamhet också mot målsättningen att stimulera företagsamhet och entreprenörskap inom KKN, kulturella kreativa näringar.

Att biblioteksverksamhet finns tillgänglig på flera av kommunens tätorter, och på ett sätt som anpassas till de lokala förutsättningarna, bidrar till berörda lokalsamhällens attraktionskraft. Detta särskilt när biblioteksverksamheten innefattar meröppet, aktiviteter och programverksamhet. Tillgång till lokaler och utrustning förbättrar möjligheterna att starta och driva företag i kommunen som helhet.

Bidrar till att öka tillgängligheten till biblioteksverksamhet i hela kommunen

Meröppet som finns på Stenbacka, Svängsta och Hällaryds bibliotek har inneburit ökad tillgänglighet för kommunens medborgare. Under generösa öppettider veckans alla dagar även när det inte finns personal får meröppet användare tillgång till bibliotekets lokaler och tjänster.

Utvecklingsmål

- Stadsbiblioteket är fortsatt lokaliserat i Citygallerian. Ny lokal kommer utvecklas till en ny barnavdelning och befintlig yta kommer byggas om till en hörsal/multisal. Nya personalutrymmen är planerade att byggas på plan 4.
- Ett meröppet, relevant och modernt lokalbibliotek i Mörrum.

Karlshamn är en plats för trygghet och livskvalitet

Erbjuder öppna, demokratiska arenor och mötesplatser med tillgång till litteratur, lässtimulans och god information

Personer med funktionsvariationer

För personer som på grund av läsnedsättning inte kan tillgodogöra sig skriven text erbjuder biblioteket tillgång till talböcker och tekniska hjälpmedel. Folkbiblioteken samarbetar bland annat med Synskadades Riksförbund (SRF) i Karlshamn.

För att nå ut till de barn och unga som är i behov av talböcker samarbetar folkbiblioteket med lärare och specialpedagoger. På folkbibliotekens barn- och ungdomsavdelningar finns så kallade Äppelhyllor. Där finns det medier för och om barn och unga med funktionsvariationer.

För vuxna med funktionsvariationer har folkbiblioteket lättlästa medier, storstilsböcker och en verksamhet under utveckling.

Boken kommer

Det är en service som riktar sig mot de kommuninvånare som på grund av sjukdom eller funktionsvariationer inte kan ta sig till folkbiblioteket. De erbjuds hemkörning av böcker och andra medier.

Biblioteket erbjuder även efter önskemål leveranser av boklådor med utvalda medier till individer i daglig verksamhet eller särskilda grupper, till exempel på särskilda boenden eller trygghetsboenden i kommunen.

Personer med annat modersmål

Folkbiblioteken erbjuder litteratur på andra språk än svenska och på lättläst svenska. Samarbete sker med skolor och förskolor för att förse elever med litteratur. Den ökade mångfalden och det ökande antalet personer med annat modersmål än svenska ställer krav på bemötande och insatser för att främja inkludering i kommunen. Folkbiblioteken erbjuder tillgång till litteratur på andra språk genom ett eget bestånd och beställer även depåer av böcker på efterfrågat språk.

Utvecklingsmål

- Anpassa och tillgängliggöra lokaler och utveckla verksamheten riktad mot personer med funktionsvariationer.
- Öka personalens kompetens inom området kognitiva funktionsvariationer.
- Utveckla talboksverksamheten genom tjänsten Talboken kommer, en tjänst från Myndigheten för tillgängliga medier. Tjänsten innebär att biblioteket lägger talböcker i låntagarens digitala bokhylla och att låntagaren därefter får böckerna direkt till sin spelare.

Skolbiblioteken

Eleverna i grundskolan, grundsärskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska ha tillgång till skolbibliotek (skollagen 2 kap 36 §). Rektor har ansvaret för att skolbiblioteket används i undervisningen för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens. Att kunna läsa, skriva och ha digital kompetens är en förutsättning för lärande, en demokratisk rättighet och viktigt för att kunna vara en aktiv samhällsmedborgare. Det är av största vikt att alla barn och unga i kommunen får god tillgång till medier och upplevelser. För att möta detta behov krävs att folkbiblioteket samverkar med såväl förskola som skola.

Vuxenutbildningens behov av tillgång till bibliotek omfattas av bibliotekslagen.

Ett viktigt fokusområde för skolorna och skolbiblioteken är skolans kompensatoriska uppdrag, det vill säga att alla elever oavsett behov och förutsättningar, ges möjlighet att nå målen för utbildningen. Faktorer som kön, annat modersmål än svenska, föräldrars utbildningsbakgrund, stress och psykisk ohälsa och funktionsvariationer ska inte vara avgörande för individens lärande och utveckling.

Det ställer krav på verksamheten att välja metoder och förhållningssätt grundade i forskning och beprövad erfarenhet. Normkritik, språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt och arbete med skolans värdegrund är några exempel.

Ett annat fokusområde är informations- och mediekompetens. Skolan och skolbiblioteken behöver möta strömningar i samhället som handlar om faktaresistens, polarisering och konspirationsteorier.

Nuläge

I Karlshamns kommun finns det åtta F-6 grundskolor, tre kommunala högstadieskolor samt en kommunal gymnasieskola. På varje högstadieskola finns en heltidsanställd fackutbildad skolbibliotekarie som är anställd av skolan och som driver skolbiblioteksverksamheten.

I Karlshamns kommuns skolbiblioteksplan framgår att del av pedagogtjänsterna på F-6 skolorna avsätts för ansvar för skolbiblioteksverksamheten efter lokala förutsättningar. Detta ser olika ut från skola till skola och ligger i nuläget på 5%-10% tjänst per skola. Ansvaret gäller det fysiska biblioteksrummet samt inköp av media, mediabevakning och administration av inköpta media. Varje skola har ansvar för skolbibliotekets budget.

Den kommunala gymnasieskolan och vuxenutbildningen har ett välutrustat bibliotek med två fackutbildade skolbibliotekarier. Kommunens friskolor använder också folkbiblioteket, men det ges inte möjlighet att sluta avtal för utökad service. På vissa av kommunens skolbibliotek finns Biblioteksråd där eleverna ges möjlighet att ha inflytande över biblioteksverksamheten.

På Karlshamns Stadsbibliotek finns en skolpool som servar skolorna med kompletterande medier och har en samordnande funktion. Det sker regelbundna samrådsmöten mellan skolrepresentanter, skolbibliotekarier och

folkbiblioteket. Skolpoolen fungerar som en garant för att alla kommunens grundskolor har god tillgång till fakta, skönlitteratur, lättlästa böcker, digitala medier, litteratur på andra språk samt informationssökning.

Skolbibliotekens mediebestånd

Skolbiblioteken på kommunens högstadieskolor arbetar tillsammans med övrig personal på skolorna för att stötta eleverna i deras utveckling av läs- och skrivförmåga och medie- och informationskompetens. Skolbiblioteken ger elever och lärare tillgång till litteratur på olika teman och på elevernas olika modersmål samt digitala resurser, lexikon, artikeldatabaser, uppslagsverk med mera.

Det är rektors ansvar på respektive skola att avsätta en budget för skolbiblioteket. Ny budget gäller för varje skolår. Ansvarig för inköp och administration av nya medier till skolbiblioteken är respektive skolas skolbibliotekarie/skolbiblioteksrepresentant. Genom omvärldsbevakning och i samråd med pedagoger köps in medier utifrån behov baserade på läroplan, läsinlärning, läs- och språkutveckling och elevers särskilda behov.

Skolbibliotekens bestånd ska vara aktuellt, anpassat och relevant för målgruppen. Beståndet ska vara organiserat, sökbart samt tillgängligt för skolans elever och personal. Elever och personal har möjlighet att lämna inköpsförslag till sitt skolbibliotek. Skolbibliotekens bestånd syns i Blekingebibliotekens gemensamma katalog, men går inte att låna eller reserveras via folkbiblioteken.

Medier för elever med annat modersmål än svenska

På Österslättskolans skolbibliotek finns en språkpool med böcker på andra språk än svenska, med fokus på de språk som talas i kommunen. Medierna i språkpoolen är tillgängliga för alla grundskoleelever och skickas ut till grundskolorna på efterfrågan. Språkpoolen byggdes upp med hjälp av projektmedel under 2018, med syfte att ge elever med annat modersmål än svenska tillgång till böcker på fler språk och som stöd för elevernas språkutveckling. Språkpoolen behöver uppdateras och utvecklas för att vara tillgänglig för fler elever. Skolbiblioteken har även möjlighet att ta hjälp av folkbiblioteken för att beställa depåer från Mångspråkiga lånecentralen i Stockholm.

Medier för elever med särskilda behov

På gymnasie- och högstadieskolorna finns fackutbildade skolbibliotekarier med inlogg till Legimus via Myndigheten för tillgängliga medier. Där har de möjlighet att skapa konton till elever som är i behov av talböcker. Skolbibliotekarierna samarbetar med skolans specialpedagog för att få kontakt och nå elever med behov av anpassade medier.

På F-6 skolorna kan skolans speciallärare ta kontakt med kommunens Resurscenter för att få hjälp med administration av Legimuskonto och andra hjälpmedel som stöd för elevers lärande och skolarbete.

På Stenbackaskolan finns även träningskola. I biblioteket finns en Appellhylla med anpassade medier. Skolbibliotekarien på biblioteket samarbetar med tränings skolans pedagoger för att utveckla äppelhyllan.

På gymnasiesärskolan finns ett utbud med Lätt att förstå hyllan med anpassade medier. Skolbiblioteken har även möjlighet att låna in material från stadsbiblioteket kring anpassade medier.

Digitala resurser

Förskolan i Karlshamns kommun har en tjänst för inläst skönlitteratur, Polyglutt.

Karlshamns kommun har tillsammans med övriga kommuner i Blekinge tecknat avtal om tjänst för strömmande video. Denna medietjänst är tillgänglig för grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola och vuxenutbildning samt inom kort även förskola.

Utbildningsförvaltningen har också avtal med Swedish Film som ger rättighet att visa medier från de bolag som är kopplade till denna aktör, till exempel genom fysisk film eller strömmande tjänst.

Karlshamns kommuns grundskolor har även tillgång till den digitala tjänsten Ugglo med ett utbud av ljudsatta e-böcker för barn och unga. I Ugglo ingår både fack- och skönlitteratur samt ett visst utbud på andra språk än svenska.

Inläsningstjänst är en tjänst för kommunens elever med inlästa digitala böcker på flera språk och med guider och filmer samt lättläst material. Här finns även inlästa läroböcker, i första hand för elever med lässvårigheter. Kommunens elever har även tillgång till Nationalencyklopedin som är tillgänglig digitalt både i skolan och hemifrån.

Gallring

På kommunens gymnasie- och högstadieskolor finns fackutbildade skolbibliotekarier som ansvarar för gallring på sina skolbibliotek. På F-6 skolorna är det respektive skolbiblioteksrepresentant som ansvarar för bestånd och gallring. Gallring sker kontinuerligt för att hålla ett aktuellt och inspirerade bestånd för eleverna.

Framtiden

I dagens samhälle som kännetecknas av snabb utveckling och digitalisering behöver elever få verktyg för att orientera sig i sitt kunskapssökande och för att främja sin nyfikenhet. Att kunna uttrycka sig, skydda sig, ta till sig information och sortera information och flöden blir allt viktigare. Betydelsen av källkritik, sökkritik och källtillit lyfts genomgående fram i skolans styrdokument. Där kommer skolbiblioteken in som en värdefull kompetens i det pedagogiska arbetet, att stötta och utbilda pedagoger och elever samt främja språkutveckling och språkinläring.

På Karlshamns kommuns grundskolor drivs i nuläget skolbiblioteksverksamhet med en varierad grad av bemanning.

I Skolinspektionens kvalitetsgranskningsrapport Skolbiblioteket som en pedagogisk resurs 2018, beskrivs skolbiblioteket enligt följande:

Skolbiblioteket har en viktig pedagogisk uppgift i att stödja och bidra till elevers lärande i många ämnen. Att kunna läsa, skriva och ha digital kompetens är en förutsättning för lärande, en demokratisk rättighet och viktigt för att kunna vara en aktiv samhällsmedborgare.

2019 beslutade regeringen att ge en särskild utredare i uppdrag att utreda och föreslå åtgärder för att stärka skolbiblioteken i syfte att ge alla elever i förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan likvärdig tillgång till skolbibliotek.

Under 2021 överlämnades delbetänkandet "Skolbibliotek för bildning och utbildning" till regeringen (SOU 2021:3).

I väntan på behandling och fastställande av utredningen ska Karlshamns kommun ha som mål att bevaka och förbereda inför kommande förändringar och utveckling kring grundskolans skolbibliotek.

Kommunen ska även arbeta för att ta vara på de möjligheter och satsningar som kan ske om det nya lagförslaget träder i kraft och ha en medveten framförhållning i linje med detta.

Utvecklingsmål

Grundskolan i Karlshamns kommun har fastställt ett antal prioriterade insatser för att nå kommunfullmäktiges mål för verksamheten.

- Användandet av digitala verktyg/läromedel för anpassningar, extra anpassningar, särskilt stöd och ökad måluppfyllelse.
- Riktade insatser för att stärka utbildningens kvalitet för barn och elever som är nyanlända eller har ett annat modersmål än svenska, i samverkan med Skolverket.
- Kompetensutveckling och kollegialt lärande kring språkutvecklande arbetssätt/flerspråkiga elevers lärande i samarbete med skolverket.
- Öka och stärka samverkan mellan skolbiblioteken på grundskolorna i Karlshamns kommun och verka för en ökad bemanning där skolbibliotekarien är en medpedagog i skolverksamheten som i sin roll aktivt bidrar till att eleverna uppnår sina mål samt att en ökad likvärdighet nås för kommunens alla skolelever.

Medieplan för folkbiblioteken

Bibliotekslagen anger att folkbibliotekens utbud av medier och tjänster ska präglas av allsidighet och kvalitet. Med medier avses böcker, tidningar, tidskrifter, databaser, film, spel med mera i både fysisk och digital form. Medieplanen är det styrdokument som används för att kvalitetssäkra inköp av medier och ger en struktur för all mediehantering i kommunen.

Inledning

Lokala förutsättningar: Karlshamns kommun är en av fem kommuner i Blekinge. 2020 var befolkningmängden 32 442 personer, varav drygt 13500 bor i huvudorten (SCB).

Socioekonomiska förhållanden, som exempelvis utbildning och inkomstnivå, relaterar ofta till läsvanor och övrig kulturkonsumtion. I Karlshamns kommun är arbetslösheten högre och den genomsnittliga inkomsten lägre än för riket i genomsnitt. Även andelen av befolkningen som har genomgått eftergymnasial utbildning är lägre än genomsnittet. Folkbiblioteket arbetar aktivt med att stärka små barn och deras föräldrar när det gäller läsning och språkutveckling.

Medelåldern i kommunen är högre än för riket i genomsnitt, vilket innebär att det finns en förhållandevis stor andel äldre personer. Den demografiska trenden för riket i allmänhet är att vi blir fler och fler äldre, vilket ställer nya krav på offentlig verksamhet. För folkbibliotekets del kan det komma att innebära förändrade prioriteringar gällande inköp av medier och satsningar på digitala hjälpmedel, för att tillgodose denna målgrupps behov.

Följande punkter utgör grund och vägledning i allt arbete med medier vid folkbiblioteken i Karlshamns kommun:

- Alla medborgare i Karlshamns kommun ska ha samma möjligheter att ta del av litteratur och information. Karlshamns bibliotek ska erbjuda ett brett och varierat utbud av medier för alla åldrar, på olika språk och i olika former.
- Ändamålet med verksamheten är att verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.
- Folkbiblioteken i Karlshamns kommun står för åsikts- och yttrandefrihet och intar en neutral hållning i förhållande till den information som tillhandahålls.

Organisation

Karlshamns bibliotek består av ett Stadsbibliotek och fyra lokalbibliotek med ett gemensamt mediebestånd. Sedan 2020 ingår Karlshamns folkbibliotek i ett mediasamarbete med Olofström, Ronneby och Sölvesborg med det nya namnet Blekingebiblioteken. Det innebär en gemensam katalog och fortsatt samarbete om en gemensam webbplats och ett gemensamt lånekort.

Medieplanen är ett styrmedel för inköp och tar bland annat hänsyn till utlån, prioriterade målgrupper, särskilda satsningar samt verksamhetens behov. Fördelningen av medieanslaget sker en gång per år.

Från och med 2021 har biblioteket en centraliserad inköpsorganisation. Det innebär att medieanslaget är fördelat i olika områden för barn och vuxna. Fyra bibliotekarierna, uppdelat på fack, skönlitteratur, barn och tidskrifter, ansvarar för inköp av medier till hela organisationen. Detta frigör personaltimmar och rationaliserar alla medieinköp.

Det går boktransporter mellan Karlshamns bibliotek två gånger per vecka. Transporter går varje vecka till kommunens olika skolor och förskolor.

I och med Blekingebibliotekens samarbete går det dagliga transporter mellan kommunerna. För Boken-kommerlångtagare, äldreboende, institutioner, väntrum med mera finns det schemalagda transporter.

Stadsbiblioteket är kommunens största bibliotek och det bibliotek som har det största beståndet av medier och ansvarar för att ha ett heltäckande bestånd som kan erbjuda både bredd och djup. Lokalbibliotek finns på Stenbackanavet i Asarum, Mörrum, Svängsta och Hällaryd. Stenbacka bibliotek är ett integrerat folk- och skolbibliotek. Lokalbiblioteken har sina specifika förutsättningar. På lokalbiblioteken finns huvudsakligen barn- och ungdomsböcker, skönlitteratur, dagstidningar och tidskrifter. Ett mindre anpassat bestånd av facklitteratur finns på alla lokalbiblioteken.

Bibliotekarierna arbetar pedagogiskt och kontinuerligt med beståndets placering i rummet och hur man kan lyfta fram aktuella ämnen genom skyltning, utbrytning och omplaceringar.

Folkbiblioteket är till för alla. Vissa målgrupper prioriteras särskilt i enlighet med bibliotekslagen. Dessa grupper är barn och unga, nationella minoriteter, personer med annat modersmål än svenska och personer med funktionsvariationer. Medier till de prioriterade grupperna ska avspeglade sig i mediebeståndet och medieinköpen.

Mediebestånd

Skönlitteratur

Biblioteket erbjuder ett brett och varierat utbud av såväl äldre som modernare skönlitteratur i olika genrer och på olika språk för vuxna.

Facklitteratur

Biblioteket erbjuder facklitteratur inom alla ämnesområden. Stor vikt läggs vid aktualitet och tillförlitlighet. Fackavdelningarna ska spegla efterfrågan hos våra låntagare.

Barnlitteratur

Biblioteket erbjuder ett brett och varierat utbud av skön- och facklitteratur för barn och unga. Utöver böcker på svenska finns också ett utbud av böcker på andra språk.

Biblioteket har en Appellhylla, där finns det anpassade medier och böcker om funktionsvariationer samt Språkväskor för att främja yngre barns språkutveckling.

Skolpoolen

Mediebeståndet är främst avsett för folkbibliotekets samarbete med grundskolornas årkurs F-6 i kommunen. Boklådor med böcker skickas till skolorna på begäran. Beståndet används till bokprat när skolklasser besöker folkbiblioteken eller vid digitala bokprat. Böckerna kan också lånas ut till låntagare utanför skoltid och kompletterar på så vis folkbibliotekets övriga bestånd av barnmedier.

Medier för personer med särskilda behov

Biblioteket erbjuder anpassade medier så att alla har möjlighet att läsa utifrån sina förutsättningar. Det finns talböcker (Daisyböcker), storstilböcker, lättlästa böcker, taktila böcker och böcker med tecken som stöd. Talböcker laddas ner från talbokskatalogen Legimus, bränns och förs in i bibliotekets bestånd.

Lättlästa böcker riktar sig till en bred målgrupp med vitt skilda behov, exempelvis nyanlända eller människor med olika funktionsvariationer.

Medier för de nationella minoriteterna

Biblioteket köper in litteratur på de nationella minoritetsspråken, jiddisch, romani chib, samiska, finska och meänkieli.

Medier för personer med annat modersmål än svenska

Biblioteket köper in utländsk litteratur på skolspråken och andra språk som talas i kommunen. Finns inte media på ett efterfrågat språk, beställer biblioteket depåer från Mångspråkiga lånecentralen i Stockholm

Det digitala biblioteket

Det digitala biblioteket finns tillgängligt på bibliotekets webbplats. Här finns tillgång till bibliotekets e-böcker och e-ljudböcker, e-tidskrifter, strömmande film samt olika databaser. Urvalet görs aktivt med samma kriterier som övrig litteratur. Det nya samarbetet med Blekingebiblioteken innebär ett gemensamt avtal för e-medier. Syftet med samarbetet är att kunna bredda beståndet och därmed säkerställa god tillgång och ett brett utbud av e-medier.

Ljudböcker

Det finns ett brett och varierat utbud av ljudböcker, både i cd-format, mp3-format och digitalt. Urvalet ska följa de inköp som görs av medier i bokform.

Tv-spel

Biblioteket erbjuder spel till de populäraste konsolerna. Tv-spel efterfrågas av en bred målgrupp, både barn och vuxna. Utbudet ska anpassas efter detta.

DVD/Film

Biblioteket erbjuder ett alternativt utbud av filmer på dvd samt Viddla som är en digital strömningstjänst med brett utbud av filmer i olika genrer.

CD-musik

Ett äldre bestånd finns. Ny musik som ges ut på CD köps inte in, på grund av ingen efterfrågan och att det finns tillgång till ett digitalt utbud.

Tidningar och tidskrifter

Utbudet av dagspress och tidskrifter är varierat och tillgängliggörs i såväl tryckt som digital form. Stadsbiblioteket erbjuder både lokala och nationella dagstidningar, medan lokalbiblioteken tillhandahåller ett mindre urval. Utbudet ska spegla efterfrågan och justeras varje år. Tidskrifter köps in på förslag från våra låntagare/besökare.

Särskilda bestånd

Vissa delar av det fysiska mediebeståndet används primärt för riktad verksamhet mot de prioriterade målgrupperna. Verksamheten samarbetar även på olika sätt genom att erbjuda medier till förskolor, skolor, särskilda boenden och delar av hälsovården. Prioriteringen kan också synas i inköp av medier, placering av medier i bibliotekslokalerna eller i hur verksamheten arbetar med uppsökande verksamhet.

Blekingesamlingen

Blekingesamlingen är en lokalsamling vars syfte är att erbjuda litteratur skriven av och om Karlshamns kommun. I Blekingesamlingen ingår även litteratur om övriga Blekinge.

Inköspolicy

Det är folkbibliotekets uppgift att erbjuda tillgång till ett allsidigt och kvalitativt utbud av medier. Det innebär att tillhandahålla det breda såväl som det smala, det kontroversiella och omdebatterade, det som utmanar tanken och det som är relevant i samtiden. Ideologiska, politiska eller religiösa överväganden eller påtryckningar får inte påverka medieurvalet.

Kvalitet i medieurvalet uppnås genom ett aktivt urval som grundar sig på kontinuerliga analyser av statistik, bestånd, användning och omvärld.

Medieinköpen görs i relation till mediebudgetens storlek. Beslut om inköp av medier fattas av ämnesansvarig. Vid tveksamheter fattas beslut i samråd med bibliotekschefen.

Folkbiblioteken i Karlshamns kommun kan avstå från inköp av litteratur som uppvisar brister i vetenskaplig eller litterär kvalitet, eller som ger uttryck för åsikter som är brottsliga enligt svensk lagstiftning.

Medborgaren är en viktig medaktör i medieurvalet och har möjlighet att påverka beståndet genom att lämna inköpsförslag, antingen direkt till personal eller via bibliotekets hemsida. Alla inköpsförslag bedöms enligt samma kriterier som vanliga inköp. Grundinställningen till inköpsförslag är generös. Folkbiblioteket kan avstå

från inköp om det redan finns liknande litteratur inom samma ämne i beståndet, av ekonomiska orsaker eller om ämnet är alltför smalt.

Besked om mediet kommer att köpas, fjärrlånas eller avslås ska lämnas till den som har lagt inköpsförslaget. Besked kan vara att reservation finns på låntagarens konto. Varje inköpsförslag bedöms av ämnesansvarig utifrån bibliotekets medieplan. Omvärldsbevakning är en viktig aspekt när det handlar om att säkerställa att folkbiblioteket erbjuder ett bra utbud av medier.

Gåvor och donationer

Dessa bedöms enligt samma kriterier som folkbibliotekets ordinarie medieinköp och accepteras endast om biblioteket fritt får besluta om hur materialet ska ingå i beståndet. Alla förfrågningar om frågor och donationer ska lämnas till den ämnesansvarige bibliotekarien.

Kulturstödda böcker

Distributionsstödda böcker från Statens kulturråd levereras till alla folkbibliotek fyra gånger per år. Syftet med stödet är att invånare i hela landet ska få tillgång till en bred och kvalitativt värdefull bokutgivning på biblioteken. De böcker som inte läggs in i katalogens bestånd används till olika projekt inom läsfrämjande aktiviteter för barn och vuxna.

Gallring

Folkbiblioteket har inget bevarandeuppdrag. Gallring av medier sker regelbundet och syftar till att säkerställa ett aktuellt och tilltalande utbud av medier. Gallring av medier sker enligt utarbetade rutiner:

Grundprincipen är att vi ska gallra lika mycket som vi köper in under ett år.

Andra kriterier för gallring av litteratur är:

- föråldrat eller inaktuellt innehåll
- aktuellare material finns i annan form i ämnet
- ny reviderad och efterfrågad upplaga finns
- sliten/trasig/fläckig
- ej utlånad på länge, riktpunkt är 3 år på öppen hylla
- tidskrifter gallras löpande efter ett år
- dagstidningar sparas en månad, sedan gallras de
- musik, film och Tv-spel gallras när de är slitna eller om de inte lånats ut på 2 år.

Gallrade medier kan säljas, kastas eller skickas till Sveriges depåbibliotek i Umeå.

Försäljning av gallrad media sker en gång om året.

Samverkan

Folkbiblioteken i Karlshamns kommun samverkar med flera andra aktörer kring medieförsörjning.

Inomkommunal samverkan

Folkbiblioteket samverkar med skolbiblioteken på flera olika sätt kring medier. Folkbiblioteket, grundskolan och Vaggaskolans bibliotek har en gemensam katalog där kommunens samlade mediebestånd finns att söka. Skolornas bestånd är inte tillgängligt för utlån för andra än elever på respektive skola.

Det finns ett väl uppbyggt transportsystem inom kommunen för att utnyttja mediebeståndet på bästa sätt.

Gemensam katalog

Sedan 2020 ingår Karlshamns folkbibliotek i ett mediesamarbete med Olofström, Ronneby och Sölvesborg med det nya namnet Blekingebiblioteken. Gemensam katalog innebär att medborgarna i de fyra olika kommunerna kan låna, lämna och beställa medier från den gemensamma katalogen lika lätt som man idag lånar inom kommunen. På så vis ökar den enskilda medborgarens tillgång till medier och man säkerställer ett bättre utnyttjande av resurser både i form av medier och i form av ekonomiska medel. För användarna blir biblioteket som helhet mer tillgängligt och utbudet av medier större.

Fjärrlån

Inköp av medier kompletteras med lån från andra bibliotek. Varje fjärrlåneförfrågan ska betraktas som ett inköpsförslag. I de fall mediet är äldre, inte går att köpa in, avancerad kurslitteratur eller bedöms ha en begränsad efterfrågan görs ett fjärrlån. För detta tas en avgift.

Valet mellan fjärrlån och inköp avgörs av ämnesansvarig.

Det finns en utarbetad rutin för fjärrlån. Folkbiblioteken i Blekinge, Kronoberg och Kalmar län har sedan länge ett väl uppbyggt samarbete kring fjärrlån och transporter av medier mellan biblioteken tre gånger i veckan.

Regional biblioteksverksamhet

Alla regioner bedriver regional biblioteksverksamhet med syfte att främja samarbete, verksamhetsutveckling och kvalitet. Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg, BiBK, är en samarbetspartner för folkbiblioteken. Under de senaste åren har man minskat det regionala stödet till medieinköp, men stöder fortfarande samverkan kring just fjärrlån i Blekinge, Kronoberg och Kalmar och möjliggör länsgemensamma transporter så att användare enklare kan få tillgång till medier som inte finns i den egna kommunen.

Nationell samverkan

Kungliga biblioteket är den myndighet som har ett uppdrag att ha översyn över och främja nationell samverkan.

Myndigheten för tillgängliga medier förmedlar tillgänglighetsanpassade medier i form av främst talböcker, för den som har svårt att läsa en tryckt bok.

Mångspråkiga lånecentralen i Stockholm är en samarbetspartner när det gäller att förse personer med annat modersmål än svenska med litteratur.

Sveriges depåbibliotek och lånecentral finns i Umeå. Det är en nationell lånecentral och ett nationellt kompetenscenter som tillhandahåller tjänster kring fjärrlån till Sveriges folkbibliotek. De stödjer inköp av svåråtkomliga titlar. Depåbibliotekets samling har byggts upp med hjälp av donationer från folk- och skolbibliotek, och genom samverkan kan man se till att det är möjligt för alla folkbibliotek i Sverige att ge sina låntagare en jämlik tillgång till litteratur.

Världens bibliotek är en digital tjänst som också används för att erbjuda tillgång till litteratur på andra språk än svenska.

Framtiden

Folkbiblioteket ska erbjuda ett allsidigt och kvalitativt utbud av medier till alla kommuninvånare utifrån ålder, intressen och behov. Det innebär exempelvis att utveckla servicen för personer med funktionsvariationer, som behöver talböcker, genom att erbjuda den digitala tjänsten Talboken kommer.

Folkbiblioteket ska även erbjuda guidning till pålitliga källor och strategier för hur man kan söka fram relevant och pålitlig information. Det är bibliotekets mål att erbjuda en bra balans mellan fysiska och digitala medier, och att efterfrågan styr de prioriteringar som görs. Det digitala medieutbudet ses över och utvecklas kontinuerligt allteftersom de snabba förändringar som sker inom området. Nationella satsningar så som Världens bibliotek och Bläddra kompletterar de tjänster som biblioteket köper in.

Digitaliseringen och utvecklingen av nya e-tjänster gör att tillgång till vissa medier är möjlig 24 timmar om dygnet. Folkbiblioteken i Karlshamn kommer att fortsätta arbeta för att det digitala biblioteket erbjuder ett varierat utbud.

Referenser

Nationella och internationella

[Bibliotekslagen 2013:801](#)

[Biblioteksplan 2.0 Kungliga biblioteket](#)

[Skollagen 2010:800](#)

[skolbibliotek-for-bildning-och-utbildning-sou-20213](#)

[skolbiblioteket-som-pedagogisk-resurs-skolinspektionen-2018.pdf](#)

[Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk \(2009:724\)](#)

[Diskrimineringslagen 2008:567](#)

[FN:s Barnkonvention](#)

[Internetstiftelsen digitalt utanforskap2020](#)

Regionala

[Regional biblioteksplan för Blekinge och Kronoberg 2019-2021](#)

[Regional kulturplan för Blekinge 2022-2025.pdf \(regionblekinge.se\)](#)

Kommunala

[Kommunprogram, Karlshamns kommun 2019-2022](#)